

Implementatie van Crustatieve Zorg in de residentiële GGZ: monitoring en intercollegiale visitatie

VLAAMS GGZ -
CONGRES 9 SEP 2026

MEDEDELING: SAMEN
ZORG DRAGEN

CARESSA VAN HOE

Crustatieve Zorg: ontstaan

- Voor mensen met een ernstige en persisterende psychiatrische aandoening (EPPA)
- Aandacht voor wie geen euthanasie vraagt, maar wel blijvend en ernstig lijdt
- Vlaamse context: weinig alternatieven in de gemeenschap en ontoereikende langdurige residentiële programma's
- Crustatieve Zorg ontstond gelijktijdig in twee psychiatrische voorzieningen (dr. Ilse Decorte en dr. Françoise Verfaillie)
- Wordt sindsdien wetenschappelijk onderbouwd en verder verfijnd in het Crustatieve Zorg Forum

> [Front Psychiatry](#). 2020 Jun 8;11:509. doi: 10.3389/fpsyt.2020.00509. eCollection 2020.

Oyster Care: An Innovative Palliative Approach towards SPMI Patients

Ilse Decorte ¹, Françoise Verfaillie ², Loïc Moureau ², Sandrine Meynendonckx ³, Kim Van Ballaer ¹, Isabelle De Geest ⁴, Axel Liégeois ⁵

Crustatieve Zorg: het model

Focus op:

- Het lijden draaglijker maken
- De levenskwaliteit vergroten
- Een zinvol bestaan opbouwen
- (Zelf)beschadigend gedrag beperken
- Het rouwproces ondersteunen

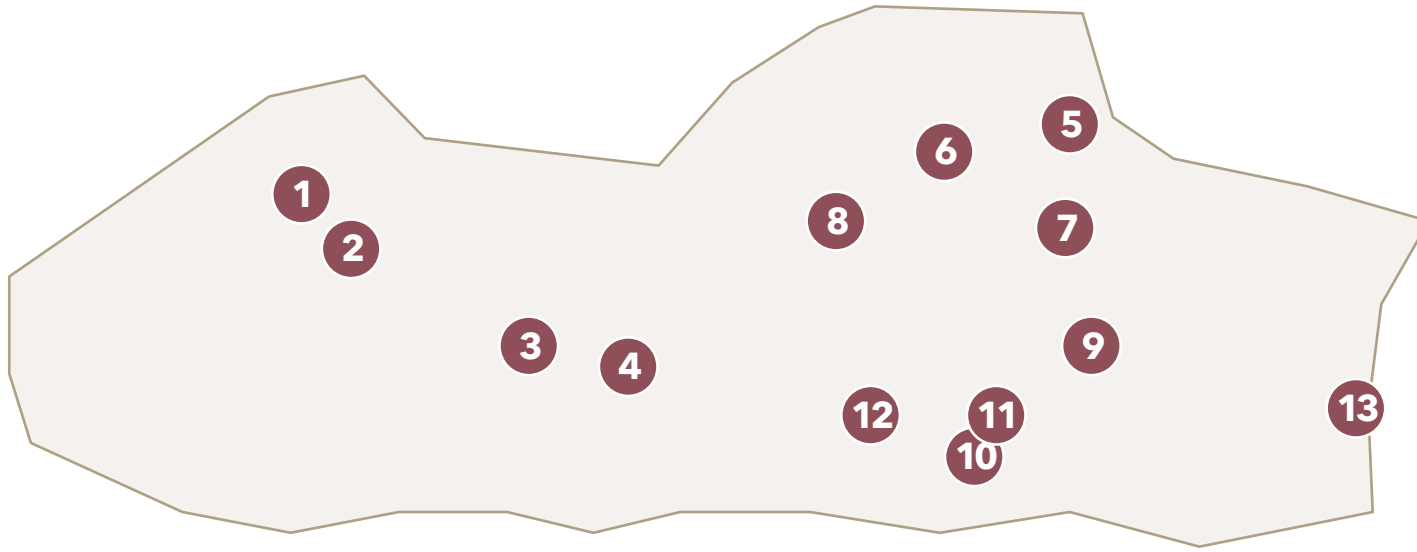
Vier pijlers van schelpzorg

- Fysiek: gaat in op somatische beperkingen
- Psychologisch: comfort en welzijn
- Sociaal: structuur van activiteiten en contacten
- Existentieel: ervaring van een zinvol leven

'Oyster care is a dynamic approach that responds to the needs, possibilities and pace of each patient: within the security, people can retreat or take new steps: the shell can open itself a bit more or a bit less, depending on the current situation' – dr. Verfaillie

Crustatieve Zorg in de residentiële GGZ

- 1** PZ Onzelievevrouw, Brugge
- 2** PC Sint-Amandus, Beernem
- 3** PVT De Wadi, Merelbeke
- 4** PC Ariadne, Lede
- 5** PVT De Liereman, Oud-Turnhout
- 6** PZ Bethanië, Zoersel
- 7** OPZ Geel
- 8** PVT Waesdonck, Mortsel
- 9** Zorggroep Annendael, Diest
- 10** Zorggroep Kamillus, Bierbeek
- 11** PVT Andreas, Lubbeek
- 12** PVT Andreas, Kortenbergh
- 13** OPZC Rekem

Van model naar praktijk

Van conceptueel zorgmodel naar de dagelijkse praktijk van de residentiële GGZ

Monitoringinstrument

Systematische opvolging van de implementatie van Crustatieve Zorg

+

Intercollegiale visitatie

Gestructureerde feedback op basis van audit- en feedbackprincipes en de klinische praktijkvoering

Katalysator voor implementatie in de routinepraktijk

Gericht bijsturen van zorgpraktijken

Kritische reflectie en professionele
dialogoog

Kennisuitwisseling binnen en tussen
teams

Pilootstudie: ervaringen van GGZ-professionals met deze implementatiestrategieën

Oyster Care for persons experiencing severe persistent mental illness in residential mental health care: a pilot implementation study

Community Mental Health Journal (2026) 62:1095–1108
<https://doi.org/10.1007/s10597-026-01596-8>

ORIGINAL PAPER

Ensuring High Quality Oyster Care for People Experiencing Severe and Persistent Mental Illness – A Three-Phase Development of A Quality Monitoring Tool

Caressa Van Hoe^{1,2} · Loïc Moureau³ · Kathleen Leemans⁴ · Ilse Decorte⁵ · Yolande Voskes⁶ · Lena Beirnaert⁷ · Axel Liégeois³ · Kenneth Chambaere¹

Samen zorg dragen

Samen met mensen met EPPA – twee onderzoeken in de kijker

Nina Harth

Prijs Magda Dierendonck 2025 · schelpzorg

- Hoe ervaren mensen met EPPA schelpzorg, en wat betekent die aanpak voor hun leven in de voorziening?
- Interviews én foto-elicitering: deelnemers fotograferen wat voor hen belangrijk is, de beelden vormen het gesprek
- Vier thema's in levenskwaliteit: verbondenheid, afstemming op het individu, zingeving en identiteit
- Kansen, maar ook grenzen in de huidige zorgcontext – een menswaardig leven, ook zonder genezing

Home / Crustatieve zorg voor mensen met ernstige persistente psychiatrische aandoeningen · De meer

Schelpzorg: als beter worden geen optie is

Nina Harth

INTERNATIONAL JOURNAL OF QUALITATIVE STUDIES ON HEALTH AND WELL-BEING
2024, VOL. 19, 2408817
<https://doi.org/10.1080/17482631.2024.2408817>

EMPIRICAL STUDIES

OPEN ACCESS Check for updates

How to engage people experiencing severe and persistent mental illness in qualitative research: a descriptive and reflexive analysis

Caressa Van Hoe ^{a,b}, Loïc Moureau^a and Monica Verhofstadt^c

Monica, Loïc en ik

- Stigma, twijfel over beslissingsbekwaamheid en beschermingsdrang houden mensen met SPMI buiten onderzoek – met het risico dat we óver hen spreken in plaats van mét hen
- Praktijkervaringen uit de voorbereiding, de interviews en de afsluitende fase
- Soms onconventioneel werken, met kritisch-ethische reflectie
- Mensen met EPPA betrekken is een hoeksteen voor empowerment – en een haalbare ambitie

Bronnen

- Decorte, I., Verfaillie, F., Moureau, L., Meynendonckx, S., Van Ballaer, K., De Geest, I., & Liégeois, A. (2020). Oyster Care: An Innovative Palliative Approach towards SPMI Patients. *Frontiers in Psychiatry*, 11: 509. <https://doi.org/10.3389/fpsyt.2020.00509>
- Harth, N., Magerman, J., & Chambaere, K. (2025). *Crustatieve Zorg voor mensen met ernstige persisterende psychiatrische aandoeningen: de meerwaarde door de ogen van patiënten* (Masterproef, Ugent). De Vlaamse Scriptiebank. <https://scriptiebank.be/scriptie/2025/crustatieve-zorg-voor-mensen-met-ernstige-persisterende-psychiatrische-aandoeningen>
- Van den Bosch, A., Martens, N., Destoop, M., Van den Broeck, K. (2025). Crustatieve Zorg: een kwalitatief onderzoek naar de ervaringen van zorgverleners. *Tijdschrift voor Psychiatrie*, 333-339.
- Van Hoe, C., Moureau, L., Leemans, K., Decorte, I., Voskes, Y., Beirnaert, L., Liégeois, A., & Chambaere, K. (2026). Ensuring High Quality Oyster Care for People Experiencing Severe and Persistent Mental Illness – A Three-Phase Development of A Quality Monitoring Tool. *Community Mental Health Journal*, 62, 1095–1108. <https://doi.org/10.1007/s10597-026-01596-8>
- Van Hoe, C., Moureau, L., Boterman, S., Deversagues, J., Magerman, J., Westen, K., Liégeois, A., Zomer, L., & Chambaere, K. (2026). Oyster Care for persons experiencing severe persistent mental illness in residential mental health care: a pilot implementation study. *BMC Health Services Research*, in press. <https://doi.org/10.1186/s12913-026-15383-4>
- www.crustatievezorg.be

Dank

Caressa Van Hoe
caressa.vanhoe@ugent.be